

INSTRUKCJA

Ćwiczenie 1. Przygotowanie roztworu o określonym stężeniu molowym C_{m2} i objętości V_{r2} . Miareczkowanie.

- 1. Cel ćwiczenia:** Przygotowanie roztworu o określonym stężeniu molowym.
Oznaczenie składnika w badanym roztworze.
- 2. Zakres materiału:** Roztwory, stężenia roztworów, przeliczanie stężeń, mieszanie roztworów o różnych stężeniach, reakcje zobojętnienia, alkaucymetria.
- 3. Opis wykonania ćwiczenia.**

Etap 1 – należy wykonać zgodnie z opisem z tabeli **Dane wyjściowe do ćwiczenia laboratoryjnego nr 1** i podziałem na grupy.

Etap 2 Otrzymaną do badań próbę badanego roztworu rozcieńczamy wodą destylowaną w kolbie miarowej o pojemności 100 cm³ do kreski i dokładnie mieszamy. Następnie przenosimy pipetą 10 cm³ tego roztworu do kolby stożkowej, dodajemy ok. 50 cm³ wody destylowanej oraz 1-2 krople wskaźnika i miareczkujemy otrzymanym w I etapie roztworem (titrant) do zmiany barwy wskaźnika.
- 4. Szkło i sprzęt:**

Do etapu I

  - kolba miarowa o pojemności 50 lub 100 cm³,
  - pipeta z podziałką o pojemności 10 cm³,
  - butelka z korkiem o pojemności 100 cm³,
  - tryskawka.

Do etapu II

  - kolba stożkowa o pojemności 250 cm³,
  - pipeta o pojemności 10 cm³,
  - kolba miarowa o pojemności 50 cm³,
  - zlewka o pojemności 250 cm³
  - mieszadło,
  - biureta,
  - lejek.
- 5. Odczynniki i roztwory:**

Do etapu I

  - wyjściowy kwas lub zasada o znanym stężeniu procentowym C_{p1} lub molowym C_{m1} oraz gęstości d_{r1} ,
  - Woda destylowana.

Do etapu II

  - roztwór kwasu solnego 0,1 m HCl,
  - roztwór wodorotlenku sodu 0,1 m NaOH,
  - roztwór oranżu metylowego (wskaźnik),
  - roztwór fenoloftaleiny (wskaźnik),
  - woda destylowana.
- 6. Kolejność wykonywanych czynności:**

- a. Obliczyć objętość V_{r1} roztworu wyjściowego, którą należy odmierzyć pipetą i przenieść do kolby miarowej, aby po rozcieńczeniu wodą destylowaną otrzymać roztwór o stężeniu molowym C_{m2} .
- b. Odmierzyć pipetą miarową obliczoną objętość roztworu wyjściowego V_{r1} .
- c. Przenieść ten roztwór do kolby miarowej, uzupełnić wodą do kreski i wymieszać. Sporządzony roztwór podpisać i zachować do następnego ćwiczenia.
- d. Otrzymałą do badań próbkę rozcieńczamy wodą destylowaną w kolbie miarowej o pojemności 100 cm^3 do kreski.
- e. Przenieść pipetą 10 cm^3 tak otrzymanego roztworu do kolby stożkowej, dodajemy ok. 50 cm^3 wody destylowanej oraz 1-2 krople wskaźnika i miareczkujemy otrzymanym w I etapie roztworem do zmiany barwy wskaźnika.
- f. Oblicz na podstawie objętości titranta w punkcie równoważnikowym i stechiometrii stężenie badanego roztworu.

7. Sprawozdanie

- a. Opis kolejności wykonywanych czynności z podaniem wartości stężeń i objętości.
- b. Obliczenie stężenia molowego otrzymanego roztworu.
- c. Wyprowadzenie wzoru na V_{r1}
- d. Obliczenie stężenia badanego roztworu
- e. Wnioski i uwagi końcowe.

8. Zestawy pytań

- a. W wyniku jakich procesów powstają roztwory.
- b. Zdefiniuj pojęcie stężenia procentowego.
- c. Zdefiniuj pojęcie stężenia molowego.
- d. W jaki sposób możemy obliczyć masę molową cząsteczki.
- e. Oblicz ile moli NaOH znajdują się w 80 g NaOH.
- f. Jaką masę ma 5 moli NaCl.
- g. Ilu moli jest roztwór NaCl w wodzie, kiedy jego stężenie procentowe wynosi 30 %. Gęstość $d_r = 1,2\text{ g/cm}^3$.
- h. Ilu moli jest roztwór HCl w wodzie, kiedy jego stężenie procentowe wynosi 10 %. Gęstość $d_r = 1,1\text{ g/cm}^3$.
- i. Z jakimi substancjami niebezpiecznymi dla zdrowia możemy spotkać się w laboratorium chemicznym – podaj przykłady.
- j. Opisz zasady stosowania wskaźników.
- k. Na przykładzie reakcji chemicznej $\text{Ca(OH)}_2 + \text{HCl} \rightarrow$ zdefiniuj pojęcie ilości stechiometryczne.

Literatura:

Minczewski J., Marczenko Z., Chemia analityczna. PWN, Warszawa 2001.

Strona internetowa o adresie: <http://chemia.wpt.kpswjg.pl/index.html>